
RAČUNOVODSTVO (BOL. 17)

**KNJIGOVODSTVENO OBUHVATANJE
PRIBAVLJANJA OSNOVNIH SREDSTAVA**

Vežbe 2 – 09.03.2020.

Stevan Tomašević
Predmetni asistent

POJAM I PODELA OSNOVNIH SREDSTAVA

- ❖ Stalna imovina obuhvata materijalnu i nematerijalnu imovinu preduzeća koja je pribavljena sa ciljem uspešnog obavljanja poslovnih aktivnosti u dužem vremenskom periodu.
- ❖ **Osnovnim sredstvima** nazivamo sva sredstva privrednog društva „koja u proces proizvodnje ulaze svojom celokupnom vrednošću, ali se pri jednom poslovnom ciklusu ne troše u celosti već se njihova vrednost usled fizičkog i moralnog rabaćenja postepeno smanjuje, i do kraja zadržavaju svoj prvobitni oblik.”
- ❖ Karakteristike osnovnih sredstava:
 1. Njihov vek trajanja je duži od godine dana;
 2. Nabavljaju se da bi bila korišćena u obavljanju poslovnih aktivnosti privrednog društva i
 3. Nisu namenjena daljoj prodaji.
- ❖ U klasi 0 nalaze se podaci o početnom stanju računa stalnih sredstava razvrstanih po kriterijumu rastuće likvidnosti.
- ❖ U okviru ove klase evidentiraju se stalna sredstva koja se koriste u redovnom poslovanju firme, čiji je vek duži od godinu dana i koja nisu namenjena daljoj prodaji.

POJAM I PODELA OSNOVNIH SREDSTAVA

- ✘ *Sva osnovna sredstva u obliku stvari evidentiramo na sintetičkom računu **Osnovna sredstva – OS (u funkciji)**. Ovaj račun zadužujemo za svako povećanje nabavne vrednosti (NV) OS (ili cene koštanja, ukoliko je sredstvo proizvedeno u sopstvenoj režiji), i odobravamo za svako smanjenje nabavne vrednosti ili cene koštanja OS.*
- ✘ *Nabavnu vrednost - fakturna vrednost dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke (uvozne dažbine; porezi koji se ne refundiraju; kao i troškovi koji se direktno mogu pripisati dovođenju u stanje funkcionalne pripravnosti).*
- ✘ *Cena koštanja (CK) - direktni troškovi (direktan rad i materijal), kao i indirektni troškovi proizvodnje koji su nastali u vezi sa određenim sredstvom.*

PRIBAVLJANJE OSNOVNIH SREDSTAVA

- + *Prijem bez naknade;*
- + *Kupovina;*
- + *Izgradnja ili*
- + *Na ostale načine (zajedničkom nabavkom sa drugim privrednim društvima, utvrđivanjem viškova prilikom inventarisanja, i sl.).*

PRIJEM OSNOVNIH SREDSTAVA BEZ NAKNADE

- ✖ **a) *Prijem osnovnih sredstava bez naknade.***
- ✖ *Knjigovodstveno obuhvatanje prijema bez naknade osnovnih sredstava u obliku stvari evidentira se u visini njihove fer vrednosti prema jednom od sledeća dva metoda:*
 - ✖ *Državna davanja se računovodstveno obuhvataju kao povećanja sopstvenog kapitala privrednog društva ili*
 - ✖ *Državna davanja se knjigovodstveno obuhvataju kao vanredni prihodi tekućeg obračunskog perioda.*

PRIJEM OSNOVNIH SREDSTAVA BEZ NAKNADE

Primer 1: Dobijen je na poklon računaski sistem (donacija EU) u vrednosti od 1.000.000 dinara.

Primer 2: Dobijen je na poklon kamion (donacija ruske vlade) u vrednosti od 2.500.000 dinara.

PRIJEM OSNOVNIH SREDSTAVA BEZ NAKNADE

D	023 Postrojenja i oprema	P
1)	1.000.000	
2)	2.500.000	

D	640 Prihodi od donacija	P
1)	1.000.000	
2)	2.500.000	

KUPOVINA NOVIH OSNOVNIH SREDSTAVA

- ✖ **b) Kupovina osnovnih sredstava.**
- ✖ Kupovina novih osnovnih sredstava. Evidencija o kupljenim OS, do momenta njihovog stavljanja u funkciju (aktiviranja), vrši se na dugovnoj strani računa Osnovna sredstva u pripremi.
- ✖ Nakon formiranja nabavne vrednosti OS se stavlja u funkciju prenošenjem (preknjižavanjem) nabavne vrednosti sa računa Osnovna sredstva u pripremi na dugovnu stranu računa Osnovna sredstva (u funkciji).

KUPOVINA NOVIH OSNOVNIH SREDSTAVA

1. Prema fakturi br. 125/21A kupljeno je od dobavljača A osnovno sredstvo (mašina) u iznosu od 100.000 dinara (+20%PDV), koja je odmah stavljena u funkciju (upotrebu). Prema izvodu banka nam je odobrila kredit u iznosu od 120.000 dinara. Prema izvodu izmirili smo obavezu prema dobavljaču A.
2. Prema fakturi br. 12/21B kupljeno je od dobavljača B osnovno sredstvo (oprema) u iznosu od 16.000 dinara (+20% PDV). Za troškove isporuke primili smo fakturu od dobavljača B, koja je plaćena u gotovini u iznosu od 500 dinara (+20% PDV). Instaliranje (montažu) opreme je izvelo preduzeće C, koje nam je ispostavilo fakturu u iznosu od 1.500 dinara (+20% PDV). Oprema je stavljena u upotrebu.
3. Obaveze prema dobavljačima B i C su plaćene sa tekućeg računa.

KUPOVINA NOVIH OSNOVNIH SREDSTAVA – KNJIŽENJE SA PDV

023 Postrojenja i oprema			435 Dobavljači A			422 Kratkoročni krediti		
D		P	D		P	D		P
1)	100.000		1b)	120.000	1)		1a)	120.000
2d)	18.000							
026 Osnovna sredstva			243 Blagajna			241 Tekući račun		
D		P	D		P	D		P
2)	16.000	2d) 18.000	S ⁰		2b)	600	1a)	120.000
2a)	500						1b)	120.000
2c)	1.500						3)	21.000
270 PDV u primljenim fakturama (ulazni PDV)			435 Dobavljači B			435 Dobavljači C		
D		P	D		P	D		P
1)	20.000		2b)	600	2)19.200	3)	1.800	2c) 1.800
2)	3.200		3)	19.200	2a) 600			
2a)	100							
2c)	300							

KUPOVINA NOVIH OSNOVNIH SREDSTAVA – PRIMER 2 SA PDV

- ✖ Nabavljeno je po fakturi br. 10 opreme u vrednosti od 1.000.000. PDV iznosi 20% i nije sadržan u pomenutom iznosu. Oprema je po prijemu i zapisniku prijemne komisije instalirana u kompaniji.

KUPOVINA NOVIH OSNOVNIH SREDSTAVA – PRIMER 2 SA PDV

026 Osnovna sredstva u pripremi		
D		P
1)	1.000.000	1a) 1.000.000

435 Dobavljači		
D		P
		1) 1.200.000

270 PDV u primljenim fakturama		
D		P
1)	200.000	

023 Postrojenja i oprema		
D		P
	1a) 1.000.000	

KOMENTAR NA PRETHODNU PROMENU

- ✘ Ulazni PDV od 200.000 din ne čini vrednost primljene opreme (zato što je kompanija obveznik PDV-a i ima pravo na odbitak prethodnog poreza)
- ✘ Vrednost opreme čini samo njena fakturna vrednost od 1.000.000 din, koja je u isto vreme i nabavna vrednost jer nismo imali manipulativne troškove.

IZGRADNJA OSNOVNIH SREDSTAVA

- ✘ c) Izgradnja osnovnih sredstava.
- ✘ Izgradnja OS se u knjigovodstvu obuhvata na dugovnoj strani računa *Osnovna sredstva u pripremi*. Ovaj račun se zadužuje za vrednost obračuna izvršenih radova, koji se nazivaju privremene i konačne (definitivne) situacije. Svaka primljena privremena i/ili konačna situacija sadrži **bruto vrednost** izvršenih radova na izgradnji određenog građevinskog objekta.

VIŠKOVI OSNOVNIH SREDSTAVA

- ✗ *d) Viškovi osnovnih sredstava.*
- ✗ *Inventarisanjem (popisivanjem) osnovnih sredstava može se utvrditi postojanje osnovnih sredstava koja do tada nisu evidentirana u knjigama privrednog društva. Odgovarajuća komisija utvrđuje nabavnu vrednost takvog osnovnog sredstva i procenjuje stepen njegove istrošenosti.*

VIŠKOVI OSNOVNIH SREDSTAVA

1. Po osnovu inventarisanja utvrđen je višak inventara čija je nabavna vrednost 120.000 dinara.

Napomena: Na višak se ne obračunava PDV pošto on nije predmetno određen zakonom o PDV.

VIŠKOVI OSNOVNIH SREDSTAVA

023 Postrojenja i oprema			674 Viškovi – Ostali prihodi					
D		P	D		P	D		P
1)	120.000			1)	120.000			